

KTH Teknikvetenskap

SF1691 Komplex analys
Lösningsförslag till tentamen 2022-08-17

DEL I

1. Bestäm alla hela funktioner f som uppfyller att $\operatorname{Re} f = x^2$.

Lösning. Om $f = u + iv$ är hel och $u = x^2$ så ger Cauchy-Riemanns ekvationer att

$$\frac{\partial u}{\partial x} = 2x = \frac{\partial v}{\partial y} \implies v = 2xy + C(x)$$

och vidare

$$\frac{\partial v}{\partial x} = 2y + C'(x) = -\frac{\partial u}{\partial y} = 0$$

som inte kan vara uppfyllt i någon öppen mängd. Det finns alltså inga sådana funktioner $\square$

Svar: Det finns inga sådana funktioner.

2. Går det att utveckla $f(z) = \frac{z}{z^3 - 1}$ i en konvergent potensserie kring $z = -1$? Om det går, förklara varför och finn de tre första nollskilda termerna i denna potensserie, samt bestäm konvergensradien. Om det inte går, förklara varför det inte går.

Lösning. Eftersom f är komplext deriverbar (följer av deriveringsreglerna) i en omgivning av -1 så går det att utveckla f i en konvergent potensserie centrerad i -1 . Konvergensradien är avståndet till närmsta singularitet, som är $e^{i\pi/3}$, så konvergensradien är 1. De första termerna i serien fås genom derivering osv och eftersom $f(-1) = 1/2$, $f'(-1) = 1/4$ och $f''(-1) = -3/4$ så får vi att

$$\frac{z}{z^3 - 1} = \frac{1}{2} + \frac{1}{4}(z + 1) - \frac{3}{8}(z + 1)^2 + \dots$$

□

Svar: Ja, $R = 1$, serien börjar $\frac{1}{2} + \frac{1}{4}(z + 1) - \frac{3}{8}(z + 1)^2 + \dots$

3. Låt f vara den gren av $z^{1/3}$ som är definierad i hela komplexa planet utom i origo och längs negativa reella axeln och som uppfyller att $f(-8i) = 2i$. Bestäm $f(125)$.

Lösning. Vi använder definitionen av komplexa potenser och får

$$z^{1/3} = \exp\left(\frac{1}{3} \log z\right) = \exp\left(\frac{1}{3}(\ln |z| + i \arg z)\right)$$

och därmed

$$(8i)^{1/3} = \exp\left(\frac{1}{3}\left(\ln 8 + i\left(-\frac{\pi}{2} + n2\pi\right)\right)\right)$$

där vi ska välja $n = 1$ för att resultatet ska bli $2i$. För vår gren f gäller alltså att

$$f(125) = \exp\left(\frac{1}{3}(\ln 125 + i2\pi)\right) = -\frac{5}{2} + i\frac{5\sqrt{3}}{2}.$$

□

Svar: $f(125) = -\frac{5}{2} + i\frac{5\sqrt{3}}{2}$

DEL II

4. Förklara vad som menas med att f har en pol av ordning 2 i punkten z_0 och visa att residyn i en sådan pol kan beräknas genom $\lim_{z \rightarrow z_0} \frac{d}{dz}(z - z_0)f(z)$.

Lösning. Om f är holomorf i en punkterad omgivning av z_0 och vi kan skriva $f(z) = g(z)/(z - z_0)^2$ för någon funktion g som är holomorf och nollskild i en omgivning av z_0 så sägs f ha en pol av ordning 2 i z_0 (kan också definieras via t ex laurentserien).

Om f har en pol av ordning 2 i z_0 så gäller att vi kan Laurentseriutveckla

$$f(z) = c_{-2}(z - z_0)^{-2} + c_{-1}(z - z_0)^{-1} + c_0 + c_1(z - z_0) + \text{högre potenser}$$

och därmed är

$$(z - z_0)^2 f(z) = c_{-2} + c_{-1}(z - z_0) + c_0(z - z_0)^2 + c_1(z - z_0)^3 + \text{högre potenser}$$

och om vi deriverar detta term för term (vilket är tillåtet) får vi

$$\frac{d}{dz}(z - z_0)^2 f(z) = c_{-1} + c_0 2(z - z_0) + c_1 3(z - z_0)^2 + \text{högre potenser}$$

och om vi nu tar gränsvärdet av detta när z går mot z_0 försvinner alla termer som innehåller $z - z_0$ och vi får

$$\lim_{z \rightarrow z_0} \frac{d}{dz}(z - z_0)^2 f(z) = c_{-1} = \text{res}_{z_0}(f(z)).$$

□

Svar: Se lösningen

5. Beräkna, bl a genom att hänvisa till lämpliga satser, integralen $\frac{1}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\sin z + i \cos z}{z^2 + 2iz - 1} dz$ för varje enkel sluten slät positivt orienterad kurva γ som inte passerar igenom punkten $-i$. Svar ska förenklas så långt som möjligt och får inte innehålla namn på trigonometriska funktioner.

Lösning. Eftersom $z^2 + 2iz - 1 = (z + i)^2$ får vi att integralen är 0 om $-i$ inte ligger innanför γ . Detta på grund av Cauchys integralsats eftersom integranden då är holomorf på och innanför kurvan. Om däremot $-i$ ligger innanför γ så kan vi använda Cauchys integralformel för derivatan. Vi får att

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{\gamma} \frac{\sin z + i \cos z}{z^2 + 2iz - 1} dz = \frac{d}{dz}(\sin z + i \cos z)|_{z=-i} = \cos(-i) - \sin(-i) = \frac{1}{e}$$

□

Svar: $1/e$

DEL III

6. Betrakta funktionen f som ges av $f(z) = \frac{1}{z^3 - z^2}$.
- (a) Utveckla f i en Laurentserie som är konvergent i en punkterad omgivning av $z = 1$.
  - (b) Bestäm konvergensområdet för denna Laurentserie.
  - (c) Avgör vilken typ av singularitet f har i punkten $z = 1$.
  - (d) Beräkna residyn av f i $z = 1$.
  - (e) Beräkna integralen $\frac{1}{2\pi i} \int_{\gamma} f(z), dz$ där γ är cirkeln med radie $1/20$ och centrum i $z = 1$, genomlöst ett varv i positiv led.

Lösning. Vi har att $\frac{1}{z^3 - z^2} = \frac{1}{z - 1} \cdot \frac{1}{z^2}$ och vidare att

$$\frac{1}{z^2} = -\frac{d}{dz} \frac{1}{z} = -\frac{d}{dz} \frac{1}{1 + z - 1} = -\frac{d}{dz} \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n (z - 1)^n = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} n (z - 1)^{n-1}$$

och därför är den sökta Laurentserien

$$f(z) = \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} n (z - 1)^{n-2}$$

Konvergensområdet är $0 < |z - 1| < 1$ eftersom närmsta annan singularitet är i punkten $z = 0$. Vi ser på Laurentserien att f har en pol av ordning 1 i punkten $z = 1$ och residyn är koefficienten framför $(z - 1)^{-1}$ dvs 1, vilket också integralen är.

□

- Svar:** a. $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} n (z - 1)^{n-2}$
 b. $0 < |z - 1| < 1$
 c. Pol av ordning 1
 d. 1
 e. 1

7. Beräkna med hjälp av residykalkyl den reella integralen $\int_0^{2\pi} e^{\cos t} \cos(\sin t) dt$.

Lösning. Integranden är realdelen av $e^{e^{it}}$ så med $z = e^{it}$ och $dz = ie^{it}dt$ får vi att

$$\int_0^{2\pi} e^{\cos t} \cos(\sin t) dt = \operatorname{Re} \int_{\gamma} \frac{\exp(z)}{iz} dz$$

där γ är enhetscirkeln i komplexa planet tagen ett varv i positiv led. Den sista integralen räknar vi ut med residysatsen. Vi får

$$\int_{\gamma} \frac{\exp(z)}{iz} dz = 2\pi i \operatorname{res}_{z=0} \left(\frac{\exp(z)}{iz} \right) = 2\pi$$

och realdelen av detta är 2π som är svaret.

□

Svar: 2π

8. Bevisa Cauchys integralformel.

Lösning. Se boken

Svar:
